

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrta leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložne naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v retitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna. ulica Carintia št. 12.

Delavsko gibanje.

VII.

Izreki svojo sodbo, da delavci nimajo ničesar pričakovati ni od vlade, ni od parlamenta, pozivlja Avstrijska strokovna komisija delavce:

naj se obrnejo za bodoči boj, vstopajo naj v obstoječe organizacije zavednega delavstva, ustanovljajo naj si strokovna društva, agitirajo naj zanja povsodi in pridobivajo naj novih bojnikov!

Avstrijska strokovna komisija pozivlja torej delavce na samopomoč potom stanovske in strokovne organizacije.

Temu pozivljanju ni možno oporekati v nijedni točki. Življenske razmere, načini pridobivanja, prefrugačeni življenski pogoji, vsa revolucija, ki se je izvršila v gospodarskem, in velikanska evolucija, ki se je izvršila v socialnem življenju človeške družbe: vse to uprav izzivlja tendencijo po združevanju posamičnih individuvov z istimi stanovskimi in razrednimi interesi v cele skupine.

Vidimo, kako se obrtniki pojedinih strok združujejo v zadrage, zadrage zopet v »zveze«; vidimo, kako trgovci ustanovljajo kupčijske zveze; vidimo, kako veletržci, milijonarji, snujejo kartele in truste, vidimo, kako si zasebniki, državni in zasebni uradniki, snujejo, konumna društva, posejilnice, in razne gospodarske zadrage v varstvo interesov, za pridobivanje cenene kredita itd.; vidimo na pr. po naši okolici, kako se kmetje združujejo celó v »pogrebna društva« — in vse to v namene vzajemne podpore.

Povsodi, na vseh straneh, v vseh stanovih, v vseh razredih se torej pojavlja tendencija po združevanju v samopomoč. In to — kakor rečeno — vsled smeri, v katerih se nekaj desetletij sem razvija gospodarsko in socialno življenje.

S kako pravico bi smeli torej ravno delavce sloje s silo odvrčati od vseobče tendencije po samopomoči? S kako pravico bi ravno delavskim slojem smeli odrekati sredstva za samopomoč, katerih se poslužujejo že vsi drugi sloji, vsi drugi stanovci? In ravno njim, ki so take pomoči najbolj potrebni in ki imajo največ moralno pravico do take samopomoči! Oni so tisti sloj, ki najbolj občuti neuglajenosti in trpi vsled krivice sedanje uredbe človeške družbe! Njih je človeška družba zanemarjala glede materialnega položaja in jim odrekala socialno pozicijo, ki jim gre kakor toli koristnim, da neizogibno potrebnim členom družbe!

Za delavske sloje je zadnji čas, da misljo na združevanja v obrambo svojih stanovskih oziroma strokovnih, materialnih in moralnih interesov.

PODLISTEK. 16

Na rojstni zemlji.

Spisal **Ksaver Šandor-Gjalski**; prevel **M. C.**

In od teh spominov mu je bilo v duši prijetno in milo. Čutil je, kako rastejo okolo njega korenin in žilje, ki ga spajajo s to grudo, ki ga je rodila; in potem mu je čim dalje tem jače sree utripalo od častitovanja in ni svojemu ljubljeneemu predmetu stavil meje le pri tej grudi sami, ampak dalje — dalje — vse dotlej, dokler se razprostira ista zemlja, ki je, kakor le ta gruda, pokrita s kostmi rodu in nspojena krvjo prednikov in po kateri se razlega ista pesem, šri ista beseda, in on — kakor poprej za narod — umeva sedaj domovinsko ljubezen v vsej njeni velelepoti ter občuti veličinstvo njeno, diha je va-se prah rojstnega praga.

— Oj — dom — jedini dom! — je govoril glasno in navdušeno, a v duši mu je bilo blago in mirno in sigurno — bilo mu je kakor obsejano od svetniške svetlobe.

Na to stran smo torej na jasnem in v soglasju tudi z Avstrijsko strokovno komisijo. V navskrižju pa smo glede vprašanja: v kakih okvirjih, v kakih zvezah in dependencah naj se snujejo take delavske organizacije? Mi smo na tem stališču, da te organizacije morajo biti le gospodarske in povsem neodvisne od političnih strank in struj! V zmišlu tega stališča našega morejo v taki stanovski in strokovni organizaciji biti ljudje, ki so sicer različnega političnega mišljenja in ki pripadajo različnim političnim strankam!

Saj že pojem »strokovna organizacija« sam zahteva strogo abstrahiranje od političnega mišljenja in pripadnosti k tej ali oni narodnosti. In gospođa vodi telji socialistične stranke: to je tudi jedina pot — ako se namreč pri strokovnih organizacijah prepušča členom popolna svoboda v političnem mišljenju — v dosego tistega cilja, po katerem kličete vedno ravno vi: po internacionalizmu v obrambi stanovskih in razrednih interesov delavstva!

Brez take svobode bosta politično mišljenje ali pa pripadnost k gotovi narodnosti v krajih z narodno mešanim prebivalstvom jednemu delu delavstva zagrajala pot v taka strokovna društva, kjer zahtevajo od členov, da morajo biti pripadniki gotove politične stranke ali struje!

Kdor hoče biti pravičen delavskim masam, kdor ni gluhi in slep za položaj delavstva, mora privoščati istim čim krepkeje strokovne obrambne organizacije! Kajti v sedajšnjih časih trdega boja za ekzistenco, ko vse išče zaslonbe in opore v združevanju, je ravno med delavstvom bolj nego kje drugje osamični individui kakor biljka ob viharju: vihar jo upogiblje in jo zlomi.

Politični pregled.

V Trstu, 21. januarja 1903.

O položaju. Po našem lotranjem političnem obzoru se že dolgo vlačijo grdi oblaki, ki donasajo sleherni hip hudo uro. Včasih se zdi, kakor da se misli nekoliko jasni. To so časi, ko se trudijo možgani vplivi, da bi prišlo do kakega sporazumljenja ali vsaj do premirja med Čehi in Nemci. Tako so zadnje čase, ko je ministerski predsednik dr. Koerber uprizoril najnoveji tak poskus, menili oficijozni vremenski proroki, da je vse nade, da se prične jasni na obzorju.

Prišla je vmes obstrukcija čeških radikalcev in oblaki so se zopet zgostili in temno, uprav strašljivo temno je postalo. Ko so bili češki radikaleci minoli teden zastavili z obstrukcijo, smo menili mi nekako: težko, da bi tako malo številce moglo vstrajati, ker mu

»Oj — kako sem nekako ves drugil! — se je prekinil zadovoljno v mislih svojih in se svojimi štiriinidesetimi leti je občutil, kako se mu iz očesa spušča solza, a v isti čas mu je zatrepetal okolo ustien blažen nasmeh; obrnil se je k steni, da je zapal v tiho, zdravo spanje.

Ni spal dolgo. Okolo pete ure ga je zbudil zvenket zvončiča. Bil je to oče, ki je vsako jutro tako zvonil Juriću, da mu je prišel v sobo, in v Levu se je vzbudil spomin na detinska leta, na mladenišvo ter ga nekako vzbudl vsega. In kakor pred dvajsetimi in tolikimi leti, tako je tudi sedaj žul isti težki korak Jurićev, kako je šel po hodniku, kako je odpiral vrata dvora, kako je glasnimi besedami budil služkinje, kako je potem šel po stopnjicah ter vstopil v sobo k očetu. Starčev glas je močao prodiral tudi do Levove sobe, ki je razumel vsako besedo. Blinjević je pozval k sebi svojega seljaka-pomočnika in logarja in je ob tem vprašal Jurića, kako vreme se kaže. In za Jurićem sta došla seljak in logar. Kopajoči se v

bo nedostajalo fizičnih moči. Ali pomembnost te obstrukcije je odvisna od okolnosti, kako bo ista vplivala na češko javnost, in da li ne bo ta poslednja delovala na češke poslance, oziroma, da li ne bo neugodno vplivala na razvoj upravne akcije?!

V tem je nevarnost te obstrukcije za politično situacijo — smo menili mi.

Danes došla nam »Politik« že izraža bojazen, da vedenje »Narodnih listov«, v zvezi s političnimi in parlamentarnimi dogodki — tu vsakako meni obstrukcijo radikalcev — dobi odziva v češkem klubu. Po parlamentarnih dogodkih zadnjih dni — pravi — se je situacija v državnozbornem mladočeskem klubu na vsak način poojstrila.

Dogodki nam torej že dajejo prav, kakor pričajo ta izvajanja v praškem listu in kakor so mogli čitatelji posneti tudi iz večrajšnje vesti »o položaju«. Češki radikaleci narodno socialne in agrarne struje že mobilizujejo proti taktiki mladočeskega kluba in proti sodelovanju na spravnih konferenci. — Glavno glasilo istih Mladočehov samih zahteva od poslednjih kategorično, naj ne nadaljujejo pogajanj!

Ali hitreje še, nego je bilo pričakovati, se razvijajo stvari v neugodni smeri. Iz poročila o večrajšnji spravnih konferenci za Češko morejo posneti čitatelji, da je laudija Koerberjeve upravne akcije že obtičala na suhem! To je gotovo, da skromnejih zahtev, nego jih je formuliral posl. Pacák, češki zastopniki niso mogli staviti, ako nočejo, da jih ne odnese s pozorišča vihar narodne nevolje. Nemci pa so tudi te zahteve proglasili kakor jednostavno nesprejemljive. Je pač stara stvar: sprava med dvema sosedoma ni mogoča, ako je nočeta oba! Kaj ukrenejo sedaj »miriteljci«?!

Spravna akcija. V večrajšnji seji čeških in nemških delegatov iz Češke izjavil je posl. Pacák, da zastopniki češkega naroda ne morejo vsprejeti vladnih predlog glede rešitve jezikovnega vprašanja. V dozege sprave stavijo Čehi sledeče glavne predloge:

1. Popolna jednakopravnost češkega in nemškega jezika po vsej Češki. 2. Vsaka oseba, ki se poslužuje jednega od obeh deželnih jezikov na Češkem, ima pravico posluževati se tega jezika po vseh uradih v deželi. 3. Vsi deželni uradi morajo vsprejemati toliko češke, kolikor nemške akte in jih morajo v dotičnih jezikih tudi reševati. — Poleg tega je izjavil Pacák, da Čehi ne morejo dopustiti, da bi se rešitev spora delala odvisna od reforme uradov državne uprave.

Posl. Eppinger je v imenu nemških delegatov izjavil, da Pacakova izjava o nemogoč uje nadaljna pogajanja.

hladni vodi dogovarjal se je starček s slugama o dnevnem opraviču. Mej tem razgovorom je nekolikokrat zaorilo od jezne starčeve besede, ki ni bil prav zadovoljen z njiju pripovedovanji.

— Ne — tako ne sme biti — je kričal stari — poleg vas bi človek še ponesrečil. Ako sta od naših volov dva bolna, naj se vzame v vasi — saj tako je Ferkovičev Ivo dolžan še dve oranji. Jaz hočem, da je danes njiva zrahljana. Ali si razumel?

— Ferkovičevega Ivo ni doma — prosimo Njihovo Grspodstvo — je odgovoril seljak.

— Ni ga doma — e pa dobro — naj gredo konji na polje — naj se vprežejo pred brano. — Saj tako treba malo z brano povalti, da se zemlja laglje razsiplje. — Kaj hočeš ti, Jankić?

— Rekli so mi, da popazim na češplje v Graličih; otroci in ptiči gredo nad-nje.

— Hm, veš kaj — Jankić — pojdi takoj v selo, naberi dekle — in takoj danes pobirajte češplje. Že davno bi bili morali — ali ste zašpanci!

Ministerski predsednik dr. Koerber je pripomnil, da vladne predloge nikakor niso nespremenljive ter je nasvetoval, naj se izvoli posebni pododsek. Konservativni veleposestnik grof Sylva-Tarouca je izrazil željo, da bi se na vsak način poskušalo doseči soglasje, na kar se je seja za jedno uro pretrgala. Ko se je seja zopet otvorila izjavil je posl. dr. Herold, da so Čehi pripravljeno imenovati svoje zastopnike v pododsek; dr. Eppinger je pa izjavil, da so češki pogoji za Nemce nevsprejemljivi, vsled česar se Nemcem ne zdivredno da bivolili pododsek. Po tej izjavi je bila seja zaključena in po takem je sprava akcija v novič pokopana!!

Avstro-Ogrska in Italija. »Obzor« beleži različne podatke o irredentističnih, naši monarhiji strupeno sovražnih demonstracijah, ki so se vršile v Rimu povodom obletnice smrti kralja Viktorja Emanuela. Posebno beleži tudi sporočilo v listu »Zeit«, da so bile zastave »neodrešenih« pokrajia zaobrnene, ko je sprevod šel mimo avstro-ogerskega poslanštva in da so v tem hipu raztrešali na vse strani lističe z irredentističnimi reki.

Ko se je pa nedavno temu raznesla lažnjiva vest, da so hrvatski dijaki nekaj kričali v Zadru proti Italiji, kakov krik so zagnale italijanske novine in italijanski konzuli. Radi teh lažnjavih vesti je bil Zadarski »Narodni list« dvakrat zaplenjen.

»Obzor« vprašuje torej, kaj stori naša diplomacija proti onim sramotnim in izdajalskim pojavam v Rimu? No, videli bomo, kako bo avstrijska vlada vzdržavala tudi na dalje krivico italijanskega kakor uradnega jezika v Dalmaciji (in krivico v Trstu, in krivico v Istri.) Tako se še enkrat uresniči, ker je poslanec Biankini rekel v državnem zboru: Avstrijska vlada podpira irredentizem v Dalmaciji, v Istri in v Trstu. Habeat sibi!

Napadi na cesarja Viljelma II. v nemškem državnem zboru. Tekom večrajšnje seje nemškega državnega zbora je govoril člen centra, posl. Schädler, ki je ojstro napadal vlado in postopanje nemškega cesarja. Povdarjal je, da so državni dohodki vedno manjši, a kljub temu da se izdatki vedno večajo. Nalagajo se vedno večji davki, a iz vsakoletnih sklepnih računov je razvidno, da vlada redno prestopa v proračunih dovoljene jej kredit; in ti prestopki da vedno znašajo mnogo milijonov. Povpraševal je potem, čemu da se predlagajo državni proračuni v odobrenje državnemu zboru, ako smejo posamična ministerstva redno prestopati dovoljene svote? Govornik se je posebno spodtkal na vedno rastočih stroških za vojsko.

Govornik se je potem dotaknil znane

Ko se je Jurć vrnil z obleko in čevlji, odpustil je stari seljaka in logarja, no, nadaljeval je z Jurićem, da se je dalje jezil radi češplje. Jurić, ki je bil že trideset let pri svojem gospodarju, je poznal istega v dušo, pak je tudi sedaj storil tako, kakor je bilo najbolje. Najprej mu je tudi on pomagal psovati, ker češplje še niso pobrane ter je dajal prav gospodu v vsem, in celó obžaloval je, da bodo češplje sedaj le za žganje ne pa več za sušenje — potem pa je spreminil smér in je zašel trditi, da seljak prav za prav ni nič kriv, ampak nekoliko dež v avgustu, nekoliko opravilo z otavo — eno z drugim — ter da ni moglo biti drugače. In stari Blinjević je sledujoč dal Juriću prav. Lev je slišal vse in ni več mislil na spanje. Ko je Jurić prišel po njegovo obleko, ga je že našel izven postelje. — Saj je bil ves nekako vzbujen in je skoro plamtel, da bi se ogledal po domu in da čim prej pride pred stariše. In v njegovem duhu so se zakročile misli in slike o očetu in materi — o rojstnem domu.

(Pride še.)

brzojavke, s katero je cesar Viljelm bavarskemu princu-regentu ponudil onih 100.000 mark v povspesevanje umetnosti, katero svoto je odklonil bavarski deželni zbor. Schädler je povdarjal, da se je nemški cesar, kakor že mnogokrat, tudi v tem slučaju, umešaval v stvari, ki ga prav nič ne brigajo. Bavarska zbornica da se je v tem slučaju le poslužila svojih pravic, t. j. onih, ki jo pooblašajo, da sme vladne predloge vsprejemati ali odklanjati. V tem konkretnem slučaju pa da se je ona predloga odklonila za to, da se da vladni nezaupnico, ne pa radi kake animoznosti do prince regenta. Govornik je nadalje povdarjal, da je Bavarska popolnoma avtonomna dežela z lastnim vladarjem; nemški cesar da ni vrhovni monarh, marveč le simbol suverenite nad vsemi zveznimi vladami.

Drugi govornik, ki je še bolj brezobzirno napadal nemškega cesarja, bil je socialist Vollmar. Govoril je o Kruppovem slučaju ter izjavil, da je bila njegova stranka na nezasišlan način insultirana od nemškega cesarja. Predsednik je hotel govorniku preprečiti, da bi se govornik bavil s tem vprašanjem, a socialisti so burno protestirali.

Govornik je nadaljeval ter izjavil nasproti predsedniku, da si ne bo dal nadeti torbe na usta! Povdarjal je, da ima pravico govoriti in da hoče govoriti, ker sta ga v ta namen poslala v parlament dva milijona volilcev. Nadaljuje svoja izvajanja o Kruppovem slučaju in o tozadavnem nastopu cesarja Viljelma, pobijal je govornik Bülowo mnenje, da ima cesar, kakor vsak drugi svobodni državljani, pravico javno izraziti svoje mnenje o političnih vprašanjih. Vollmar je izjavil, da se da cesarja prej primerjati s funkcionarjem, nego s svobodnim državljanom; na Pruskem pa funkcionarji nimajo pravice do svobodnega izražanja.

Govornik je priznaval, da obstoji paragraf, ki izredno omejuje javno kritiko vladarjev besed, ta paragraf pa da tudi predpostavlja, da se vladar ne sme osebno vmešavati v strankarske boje. Ako bo še nadalje smel cesar tako postopati, a se proti njegovim besedam ne bo smelo reagirati, se bo moralo reči, da so nemški državljani na slabšem, nego v Turčiji, ker se ne bodo mogli braniti pred žaljenji.

Vollmarju je odgovarjal državni kancelar, grof Bülow. V nadaljevanju svojega govora dotaknil se je tudi razmerja med Nemčijo in Francijo. Povdarjal je, da so odnosi med tema državama najboljši in obljubil, da bo gledal na to, da prijateljsko razmerje do zapadnega soseda postane vedno intimnejše. O tej priliki je povzdigoval francoski narod in rekel med drugim, da je isti jeden najmočnejših faktorjev šloveške kulture.

Tržaške vesti.

Dogodki v Riemanjih. Tudi v ponedeljek dne 19. t. m. smo poslali v Riemanje svojega posebnega poročevalca. Isti nam poroča o dogodkih tega dne:

Že zjutraj zgodaj pripeljal se je v Riemanje g. okrajni glavar Schaffenhauer-Neys z drugim vladnim komisarjem, slugo okrajnega glavarstva in seveda tudi z neizogibnim kovačem ključavnicearjem koperskim. Od todi so gospodje odšli v Boršt, kjer imajo na znani pošti svoj glavni kvartir. Orožnikov je tudi v ponedeljek kar mrgolelo po Riemanjih in Logu. Cerkev v Riemanjih in Logu sta zaprti in zapečateni. Stražijo ja neprenehoma orožniki z nasajenimi bodali. Zvonjenja seveda ni nikakega. No, ljudstvo riemanjsko je praznovalo ta dan praznik bogojavljenja ali sv. Treh kraljev ter je bilo vse v praznični obleki. Gospodom komisije to očividno ni bilo po godu in so mrko gledali.

Kakor sem bil že javil, ni hotel vaški župan riemanjski v nedeljo izročiti ključa cerkve. No, danes so mu ga na ukaz c. kr. okrajnega glavarja se silo vzeli. Imel je ključ pri sebi. Štirje orožniki so ga držali, peti pa ga je preiskal in mu vzel ključ. Zvečer je dal vladni komisar odpreti cerkev ter je s pomočjo orožnikov šel prižigat večao luč. Na to so zopet cerkev zaprli in zapečatili.

Ljudstvo v Riemanjih je popolnoma mirno nasproti vsem tem — dogodkom, ki jih upri-zarjajo škofjski ordinarijat in c. kr. vladni organi in se ne daje nikakor begati po vsem tem velikanskem aparatu.

Govori se, da je bilo v nedeljo in v ponedeljek v Trstu korašniranih 465 voja-

kov. Tudi domobranci v Rocolu da so bili pripravljeni.

Omeniti moram, da je bilo včeraj v Riemanjih izredno veliko ljudij iz Trsta in okolice.

Naj tukaj še objavim — z vsemi slovniškimi napakami — razglas, ki ga je v nedeljo dal nabiti gospod glavar Schaffenhauer-Neys na cerkvenih, farovških in drugih zidovih.

Ta se glasi:

Št. 13/Pr.

R a z g l a s.

Na zahtevi preč. škofjskega ordinarijata v Trstu se je uradno zaprlo in zapečatilo cerkvi v Riemanjih in v Logu ter kapelanjski urad v Riemanjih.

To daja se občasno na znanje z opazko, da je strogo prepovedano poškodovati dotične pečate ali odpreti vrata cerkev in kapelanjskega urada.

Osebe, ki se ne držijo tega ukaza, zakrivijo se prestopka §. 316 kazenskega zakona in bode se proti njim od kazenskega sodišča postopalo.

C. kr. okrajno glavarstvo

V K o p r u, dne 18. jan. 1903.

C. kr. namesta. svetovalec.

Schaffenhauer s/r.

L. S.

O dogodkih od torka bomo poročali jutri.

Riemanjski dogodki in »Piccolo«. Pišejo nam:

Že par dni sem smo ugibali, od kje neki dobiva sedaj tržaško glasilo najumazanjših Židov obvestila o dogodkih v Riemanjih. Nekateri so bili mnenja, da »Piccolo« pošilja zopet »Edinosti« »Tagespost« v Gradec. Drugi so menili, da se sedaj zateka v kako »Presse« — tretji so zopet govorili, da se Žid poslužuje zanj najkrajše poti — da si namreč daja pisati iz — Ljubljane!

Kakor pa čitamo danes v omenjenem židovskemu glasilu, nas je ta umazanec — prevaril vseh. Mesto da bi si dal pisati, ali vsaj brzojaviti od zunaj o tem, kar se godi v Riemanjih, je pa ta nesramnež kar plagiral »Edinosti«, ne da bi bil — to se umeje — citiral izvor!

Ker je plagiranje grdo početje, ne bi bilo slabo, da Žida potegneta malo za ušesa, ali pa za njega — veliki nos! In da mu ob enem pritisnete na čelo pečat nesramnega lažnjiveca.

Mi smo namreč že davno vedeli, da »Piccolo« prepisuje iz »Edinosti« in da Židovi isto sleherni dan prav zavljudno čitajo in da ta slavni organ dveh vlad le slepi, češ, da mu take stvari pišejo od zunaj, oziroma, kakor da jih prepisuje iz vnanjih listov. Zato ga po pravici moramo imenovati lažnjiveca in slepileca.

Sedaj pa vas prosimo, da zahtevate od glasila tržaških Židov in — bab, naj navaja izvor svojim, po »Edinosti« povzetim noticam! Ako pa ne stori tega, ga bomo odslej še z večo pravico imenovali — kakor tu gori. Ker smo že pri Riemanjih, dovolite nam, da vprašamo sledeče: Postopajo-li Riemanjski proti zakonu? Je li pri nas še veljavni zakon, ki jamči svobodo mišljenja in vesti? In denimo tudi, da so Riemanjski na krivi poti; so pa sredstva, ki se rabijo v njihovo »spreobrnjenje« res najprimernejša v dosego taeih verskih namenov?! Mi menimo, da niso, ker bolj kompromitujejo, nego pa mirijo!

Shod težakov iz svobodne luke. Z ozirom na notico, priobčeno včeraj v našem listu pod gorenjim naslovom, nam pišejo iz krogov omenjenih težakov:

»Gospod urednik!

V nedeljo popoldne nas je bilo torej zbranih — na podlagi § 2. — kakih 200 težakov iz svobodne luke v šolskem posloju v ulici Nuova, katerega prostore nam je bil dal župan g. Sandrinelli na razpolago. Namen temu shodu je bil, da zasnujemo tržaški konsorcij mej delavci svobodne luke.

Shoda se je udeležilo, kakor pravimo, kakih 200 delavcev, katerih imena so po večini italijanska.

No preidimo k stvari, ki mora posebno zanimati tudi slovenske Tržačane.

Na shodu je bil voljen predsednikom začasnega odbora za osnovanje novega konsorcija, gospod R i h a r d A r n e r r y t s c h. Ta gospod je imel govor, v katerem je nevsmljleno udrihal po onih, ki v škodo domačinu delavcu podpirajo konkurenco, ki jo delajo domačinom oni delavci, ki prihajajo k nam iz Italije.

A pod besedo d o m a č i n i — je de-

jal g. Arnerrytsch — jaz ne menim le onih, ki so v Trstu rojeni, ampak sploh vse one, ki so služili v avstrijski vojni. Oni »calati dalle montagne«, kakor jim pravijo židovski lažliberalci, oni so doma čini, a tujei so oni, ki se privajajo k nam črez lužo, namreč Italijani, ki potem pošiljajo v Italijo tukaj zasluženi, domačinom ukradeni denar.

Burno ploskanje in razno vsklikanje, kakor: »Ven ž njimi! Abbasso la camorra!«, in drugo je pritrjevalo govorniku.

Gospodu Arnerrytschu je sledil gospod Viktor Cuttin, ki je toplo priporočal organizacijo domačih delavcev v bran proti konkurenci tujecev iz lačne Italije. Gospod Cuttin je izvrstno opisal revščino, ki jo trpe domačini, Avstriji, vsled prieljevanja Italijanov. To priseljevanje da sploh ni nič drugega nego manever italijansko-židovske kamore, ki, žalibog, gospoduje v tem nesrečnem Trstu.

Gospodje na magistratu — je dejal Cuttin — skrbé le, da Trst izgleda kar najbolj mogoče italijanski, a da so radi njih izdajalske politike Tržačani sami lažni, to njih ni malo ne briga.

Gledé socialno-demokratske stranke je obžaloval govornik zaslepljenost nje pristavev, ki ne vidijo, da služijo le židovski kamori.

Mej navdušenim pritrjevanjem je gospod Cuttin predlagal sledeči dnevni red:

»Tržaški težaki, zbrani na shodu, protestujejo z indignacijo proti psevdosocijalističnemu časnikařtvu, ki se prostituira židovskemu kapitalu.«

Cuttinov dnevni red je bil vsprejet enoglasno in z velikim navdušenjem.

Kaj pravite vi, gospod urednik, kaj so neki dejali gospodje na magistratu, ko so izvedeli, v kake namene so bili porabljeni prostori, katere je dal tržaški župan tržaškim delavcem na razpolago? Jaz mislim, da je Venezian včeraj gospoda župana zlasal.

(Pričomba uredništva. Gospodje dopisniki naj nam dovolje odkrito besedo. Malo dni je temu, ko smo v našem listu priobčili članek, v katerem smo govorili o predstoječi volilni kampanji. Ta članek nam je narekovala previdnost, kakor so nam jo naložile mnoge prebitke skušnje. Isto ponavljamo tudi danes: mi tržaški Slovenci moramo biti do skrajnosti previdni nasproti vsakemu novemu pojavu v našem javnem življenju.

Skušnje nas uče: motrite pazao in ne zavezujte se na nobeno stran, dokler ne poznate v vse globine onega, s katerim bi se hoteli vezati! Mi moramo biti politični filozofi v zmislu priprostega slovenskega reka: Ne kupuj mačka v vreči! Mi hočemo imeti na dlani, mi hočemo videti dejstva, ki odpravljajo vsaki dvom, da, ako pojdemo v boj, ne bomo nosili kostanja iz žerjavice le — za druge!

Na stališče take neizogibne, od premnogih skušenj zahtevane previdnosti se moramo postaviti tudi nasproti gibanju, katero sta začela propagirati gg. Arnerrytsch in Cuttin. Mi ne izrekamo nikakega nezaupanja, ali tudi zaupanja ne moremo izrekat, dokler nas ne pouče dejstva, da s m e m o z a u p a t i! Obramba delavca domačina pred inozemsko ubijalno konkurenco — to je stara točka našega programa. Dosledno nam mora biti simpatično vsako gibanje s tskimi nameni! In ko gre za dosezanje tega namena, tudi radi pozabljam na vse narodna nasprotstva. Naša deviza je: A v s t r i j s k i T r s t — A v s t r i j c e m!

Ali — kakor rečeno — gg. snovatelji nas morajo najprej temeljito prepričati, da poleg označen h namenov ni nobenega drugega, za sedaj (iz taktičnih razlogov) pritaževanega namena. Sicer pa: brez zamere!

Prosimo pojasnila. Iz Padrič nam pišejo:

V soboto popoldne smo imeli pri nas imenitnega gosta s še imenitnejšim spremljevalcem: g. blepec konjederčev in spremlja-ječi ga magistratu redar sta počastila našo vas s svojim obiskom.

In vsa čast jma! Tudi ona sta se potrudila, da sta se svojim vedenjem pripomogla v dokaz, kako »radi« nas imajo njihjo go-podarji in mojstri.

Na dvorišču Matija Grgiča št. 33 je bil hišni pes. Tega je vzel konjederčev na muho in je streljal nanj na kakih 30 metrov daljave. Slavni magistratu organ se seveda ni menil za nevarnost, ki je spojena s takim streljanjem v vasi na 30 metrov daljave. Kaj bi bilo na vse zadnje, ko bi bilo nenadoma

prišlo streljo na pot kako — šloveško bitje?! Saj bi zadelo le kakega — ščava!!

Gospodar, ki je — začudivši strel — prihitel iz škednja, je z vso pravico ogorčeno protestiral, in sicer ne samo radi nevarnosti, ampak je tudi zahteval pojasnila, da-li ima imenitni gospod konjederčev pravico streljati na žival, ki se nahaja na tleh, ki so zasebna posest?

Na te odločne proteste se je začel dreti nad gospodarjem mestni redar in je v kontroverzi prijel za svojo sabljo in je isto že malec privzdignil, da bi jo potegnil. Gospodar se seveda ni dal prestrašiti po mestnem sablarju, marveč je zahteval od tega poslednjega, naj gre z njim k vaškemu načelniku, da se dogodek spravi na jasno. Redar pa se je zadril nad užaljenim gospodarjem: Vi pojte z mano! Ni pa povedal, kam naj bi bil šel Grgič z njim.

S tem se je zaključil ta prizor. Ali zahtevano moramo ponoviti: kompetentne oblasti naj nam dajo pojasnilo, da-li ima konjederčev res pravico streljati na žival notri v vasi in na tako daljavo, in še na žival, ki se nahaja neje na tleh, ki so v neposredni dotiki s šloveškimi bivališči ampak so vrhu tega še privatna posest?!

Ubogih delavcev! Pišejo nam: Do sedaj so na sleherni gradnji novih hiš rabili po več moških in ženskih podajalcev, ki so zidarjem prinášali kamenje, opeko, malto in drugo. Na tem si je služilo kruha na stotine najrevnejših delavskih moči, ki ostanejo sedaj, ako se uvede nova iznajdba, brez dela in brez — kruha!

Pri neki novi zgradbi v ulici Conti smo namreč opazili nek aparat, kateri, postavljen visoko nad zidarje, donaša vse omenjene predmete, a po drugi strani vrača prazne posode nazaj v pritličje!

Tam, kjer je prej delalo kakih, recimo 20 ljudij, delajo sedaj štirje; to je zopet — napredek revežu v pogubo!

Državna nagrada učencem glasbe. — Naučni minister je določil letno nagrado 1000 K iz državnih sredstev za učence vseh konservatorijev in glasbenih šol. Prva nagrada se podeli že tekoče leto. Prosilci za to nagrado morejo biti le učenci zadnjega leta na imenovanih zavodih in njihove kompozicije morajo biti plemenitega zadržaja kakor opere, operni deli, oratoriji, simfonije, overture, koncerti z orkestrom in dvorni glasbeni izdelki večjega sloga. Vsak prosilec sme predložiti le jedno svoje delo in je mora poslati naučnemu ministerstvu do 31. dec. vsakega leta; podelitev nagrade se ima vršiti meseca julija naslednjega leta. Z ozirom na to pa je dovoljeno vložiti za tekoče leto prošnje še do 31. sušca.

Vojaške vaje za poljedelce. Toliko rezervisti, kolikor nadomestni rezervisti v vojski in domobranstvu, ki morajo letos na vojaške vaje, smejo, ako so vinogradniki, iti na vojaške vaje še le meseca avgusta.

Tozadevne prošnje naj se tekom meseca marca ulagajo na pristojna okrajna glavarstva, oziroma (v Trstu) na mestni magistrat.

Aretiranje izsiljevalca. Policijski oficijal Titz je te dni aretiral 26 letnega kotlarja Josipa Coslovicha iz Buj, kateri se je že kakih deset mesecev prav po gospojako preživljal s pomočjo izsiljevanja. Poizvedoval je namreč pikantne tajnsti premožnih oseb in ko je kaj izvedel, podal se je k dotični osebi, zahtevaje toliko in toliko denarja, da stvar z molči.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 2. jan. ob 10. uri popoldne se bodo vsled dražbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Belvedere št. 35, glasovir in mize; v ulici Giulia št. 1, oprema v zalogi; v ul. Media št. 15, kopel in razao; v ulici Acquodotto št. 44, hišna oprava; na Korzu št. 22. in 26, glasovir, hišna oprava, oprema v zalogi in razno; na Korzu št. 9, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 1.7, ob 2. uri popoldne 5.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 714.4. — Danes plima ob 5.12 predp. in ob 6.42 pop.; oseka ob — predpoludne in ob 0.40 popoldne.

Društvene vesti.

V spomin pok. Frana Žitko, dolgoletnega odbornika »Tržaške posojilnice in hranilnice, umrlega dne 31. dec. 1902, darovali so šolski družbi (»Tržaški moški podr.

sv. Cirila in Metodija« gg. odborniki: Mankoč Ivan 20 K, Stepančič Gracijan 10 K, Bartelj Srečko 10 K, Grebene Vekosl. 10 K, dr. G. Gregorin 10 K, Kalister Anton 10 K, dr. M. Pretner 20 K, dr. O. Rybař 10 K, Vrabie Anton 10 K; gg. nadzorniki: Gorup Kornelij 20 K, dr. J. Abram 10 K, Kenda Anton 10 K, Kuavs Ivan 10 K, Perhave Jakob 10 K. Skupaj 170 K. Vsem gospodom dobrotnikom presrečna hvala!

Plesni venček tržaških gospa. Plesni venček, ki ga je priredil odbor tržaških gospa slovenskim otroškim vrteem na korist, bil je kaj dobro obiskan. Videli smo celo zastopnikov iz Istre in Gorice. Vsa čast jim! Plesalo se je z vso vnamo do jutra. Pohvaliti moramo posebno ljubezljive gospe in gospice, ki so se v popolnem številu odzvale rodoljubnemu vabilu. Tega pa ne moremo reči o gospodih, kajti »veliko je bilo poklicanih, pa malo došlih«. Pripravljeno smo imeli trpko besedo na njih adresu. A naj bo za sedaj. Ostane naj v peresu, kajti prepričani smo, da gospodje popravijo svoj pogršek ter pridejo vsi na kostimirani ples, ki ga priredi isti odbor tržaških gospa v soboto, dne 14. februarja v sl. čitalnici. Namen je isti, kakor sedaj. Tedaj zabeležite si: 14. febr.! Povedati moremo, da je oddelek Majcenovega orkestra prav dobro igral ter priporočamo istega društvom tu in po okolici.

Čitalnica pri sv. Jakobu je naznanila že v »Edinosti«, da priredi v soboto, dne 24. t. m., v dvorani Malj, ulica Torrente št. 16, svoj prvi plesni venček.

Ker naše slavno »Delavsko podporno društvo« letos ne priredi (vsaj naznanilo še ni tega) nobenega plesa, na kateri bi imeli naši sloji pristop, zato si usoda podpisani odbor vse plesoljubne gospe in gospice vabiti na plesni venček naše »Čitalnice«.

Odbor.

Vesti iz ostale Primorske

× **Vipavska železnica.** Vendar! Iz »Gorice« posnemljemo, da se na vipavski železnici v kratkem uvede tretji vlak, ki bo okolo poludne odhajal iz Gorice v Ajdovščino.

× **C. kr. kmetijska družba.** — V nedeljo se je vršila v novih prostorih ces. kr. kmetijske družbe goriške dopolnilna volitev petih odbornikov v centralni odbor in sicer za skupino mesta Gorice in za goriški sodni okraj. Izvoljeni so bili gg.: Prof. Čebular, Jakonič Anton, Klančič Anton, Mervie in dr. Tuma. Do sedaj so bili iz te skupine voljeni samo Italijani.

× **Hrvatska čitalnica v Kastvu** priredi v nedeljo dne 25. t. m. večernjo zabavo v prostorih »narodnega doma« v Kastvu. Na programu so: deklamacija, petje, tamburanje in gledališka predstava. Začetek ob 8. uri zvečer.

× **Tragedija.** Pred kakimi 15 dnevi je v Poljanah pri Veprincu zmrznjela neka Marija Lade. Nikdo ni vedel, kam je šla. Ugibali so to in ono, ali nič pozitivnega se ni moglo doznati, dokler ni pred par dnevi goli služaj prinesel pojasnilo. Neki kmet je šel na Učko se svojim psom. Pes je začel tužno lajati nad nekim kupom k m nja. Žival je začela z nogami brskati kamenje in je bila nemirna, skoro besna. Kmet je šel tja, razmetel kamenje, in tako našel vrečo, a v vreči Marijo Lado, katero so toliko časa zastoj iskali. Hitro je obvestil oblast o tej svoji grozni najdbi. Sum, da je izvršil zločin, je pal na 59 letnega Ivana Lada iz Poljan, oženjenega in očeta več otrok. Isti je imel razmerje z Marijo Lado, s katero je imel sina, ki je sedaj v 15. letu. Zvabil jo je tja gori ter jo tam pobil s kamenjem, a na truplo je nasul kamenja. Na zaslišanju je s početka tajil, ali zapel se je in slejnjč priznal vse. Sodili ga bodo na dež. sodišču v Trstu.

Vesti iz Kranjske.

* **Obesil se je 19 let stari Andrej Gril** iz Vač; neka dekla ga je našla v bližnjem gozdu na veji visečega. Andrej Gril je bil edini sin svojih staršev; duh se mu je omražil. Bil je vedno žalosten in zamišljen. Usodnega dne, ko je v veži srečal svojo mater, obrnil je obraz od nje in odšel — v smrt.

* **V strahu pred operacijo ubežal.** Janez Kotnik, posestnik in župan v Jezeru v Logaškem okraju je prišel 23. m. m. v deželno bolnišnico, ker je bolehal za neko boleznijo na želodcu. V bolnišnici so mu po-

vedali, da ga bodo morali operirati, česar se je pa menda zbal in je dne 29. m. m. ušel iz bolnišnice; kam je šel, nihče ne ve. Njegovi sorodniki ga iščejo, ker se še do sedaj ni vrnil domov in tudi ni od nikoder pisal.

* **V Ameriko** se je odpeljalo večeraj iz Ljubljane 59 oseb.

* **Vedno isti.** V Škofji Loki so dne 19. t. m. italijanski delavci igrali »moro«. O tem so se sprli, jeli pretepati in prišel je — nož v akcijo. Jeden pretepačev je dobil tri sunke z nožem v rebra in dva sunka v roko. Ranjena so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, ranila pa pod ključ.

Vedno isti — vedno jim je nož v rokah.

Vesti iz Štajerske.

— **Zveza slovenskih štajarskih učiteljev in učiteljic.** Dne 6. t. m. se je zbralo v Celju mnogo slovenskih učiteljev in učiteljic, ne da bi bili drugi vedeli, kaj pomenja to. Vse se je izvršilo na tihem. Zbrali so se, da ustanove »Zvezo štajarskih slov. učiteljev in učiteljic«.

Namen društva je: združevanje vseh učiteljev in učiteljic in drugih prijateljev; povspesevanje duševnih in materialnih interesov učiteljstva; gojenje splošne, posebno pa pedagoško-didaktične naobrazbe svojih členov.

Društvo bo prirejalo splošna poučna predavanja in koncerte, bo pošljalo peticije in resolucije višim oblastim, bo provzročalo in podpiralo izdajanje mladinskih in sploh poučnih spisov in bo moglo imeti svojo knjižnico, bo podpiralo ustanovljanje šolskih in ljudskih knjižnic ter bralnih društev.

Na tem ustanovnem shodu je pristopilo Zvezi že osem okrajnih učiteljskih društev, a nadejati se je, da pridejo kmalo v nje okrilje tudi ostala slovenska štajarska učiteljska društva. Predsednikom Zveze je bil izvoljen gospod nadučitelj Armin Gradisnik.

»Domovina« pozdravlja z veseljem ta odločni korak zavednega učiteljstva ter meni, da je učiteljstvo s tem korakom zamašilo usta tistim klevetnikom, ki mu tako radi čitajo brezdomovinstvo in preziranje narodnih interesov.

— **Gleispachovo delovanje.** »Domovina« piše:

Vnebovpijoče imenovanje sod. uradnikov in popolnoma degenerirani zistem, ki leži v brezprimerni krivični protekciji nemških uradnikov, je slovensko javnost razburil do skrajnosti. Naš narod je teptan kakor suženj — ali proti mora vstajenja dan! Naš polkžaj je tak, da nimamo ničesar več zgubiti. Zatorej v boj priti velikanski krivici, katero čutimo dan na dan! Če bi še sedaj čakali, bi bili hinaveci ali neumneži. Razum nam veli, da natančno razjasnimo položaj vsej javnosti. Samo jasno mora enkrat biti! Kakor hitro spoznajo drugi slovanski narodi, kaj se z nami namerava, vedeli bodo, kaj njih čaka! Zatorej zahtevamo od svojih poslancev, da ostanejo nevstrmeženi in trdi kakor jeklo — položaj je tako resen, da zahteva cele može — da bodo razumni in da iščejo bratske ljubezni in podpore pri bratih Čehih in Poljaki. Če stoji tudi oai neomajni na naši strani, mora biti zmaga naši, tako dolgo zaničevani in tako grdo omadeževani pravici! Gradiva imamo v listih dovolj in lahko je torej položaj docela razjasniti. Ne moremo poslancem našim dosti glasno klicati: neupogljiva vstrajnost in doslednost kaj dseže. In če se bodo držali tega gesla vestao, jim bo brez dvoma in jim mora biti ves slovenski narod vedno hvaležen. Pomozi Bog in sreča junaška!

— **Dvakrat je volil in bil — obsojen.** Neki Anton Schmidt v Celju je o zadnjih deželnozborskih volitvah dvakrat oddal svoj glas za nemškutarskega kandidata Stallnerja. G. Schmidt pa morda ni vedel, da tekega načina dvakratnega manifestiranja svojega nemškutarskega mišljenja ne dovoljuje zakon, kajti še bahal se je po mestu, da on — Schmidt — je največji Celjan, ker je dvakrat volil Stallnerja.

Ali prišel mu je za peté — §. In sodišče je po zahtevi tega § spoznalo, da je g. Schmidt zakrivil volilno sleparijo ter mu prisodilo celh — 24 ur strogega zapora.

Vesti iz Koroške.

+ **Vrat si je prerezala v Spodnjih Borovljah 30-letna posestnikova žena Vošič.** Nesrečnica je zapustila dva mala otročiča.

Razne vesti.

Stoletnjak. V Kindrovu, v brodadkem okraju, živi kmet Luka Rosandič, ki je sedaj v 103. letu svoje dobe. Stari Luka se je rodil leta 1800. Starček je zdrav, ima dober vid in lase, sicer sive, ali dobro ohranjene. Samo sluh mu je oslabil. Luka je imel sedem sinov in dve hčeri. Udovec je že 40 let. Božične svornike je preživel prav veselo v družbi svojih vnukov, pravnukov in pravnukov.

Žena, gospa in soproga. Te tri besede je raztolmačil nekdo tako le: Kadar sta se poročila iz ljubezni, tedaj imamo moža in ženo; kadar iz udobnosti gospoda in gospo; kadar radi denarja, soproga in soprogo. Mož je ljubljen od svoje žene, spoštovan od gospe, a trpljen od soproge. Žena vodi gospo-linjstvo, gospa hišo, soproga plemenitost. Žena streže bolnega moža, gospa ga obiskuje, soproga povprašuje po njegovem stanju. Ženo hodi mož na sprehod, z gospo se vozi, s soprogo pa le potuje. Ko smo mrtvi, žena jo če za nami, gospa žaljuje, soproga pa — nosi črnino.

Poljakinje kakor vseučilišni docenti. — Na vseučilišču v Ženevi je začela dr. Mahlina Štefanovska svoja predavanja iz splošne fiziologije; a istodobno je dr. Josipa Joteyko na bruseljski visoki šoli naznanila svoja predavanja tudi iz splošne fiziologije.

Teorije smeha. Tudi smeh ima svoje teorije. Eua najboljih ga deli v pet vrst, ki temelje na pet alfabetskih samoglasnikih. Smeh ust je najdražestnejši in je ob enem najdubovitejši. Smeh v E, je najveselejši, iz zvan često po zasmehovanju. Oai v I je najmekhejši, ker je izzvan po kaki patetični šali. Oni v O najiskrenejši, ker je produkt prave živalske nravi. Končno je smeh v U-glasu najjednostavnejši, ker izraža lastno mnenje.

Brzobjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 21. (B) (Zboraica poslancev). Mej došlimi spisi je predlog poslancev Fuchsa in tovarišev, po katerem naj bi se delalo za spremembo poslovnega reda zbornice, ker se je dosedanjí poslovni red izkazal nezadostnim in ker je potreben spopolnjenja in zboljšanja v mnogih točkah. Predlagatelji predlagajo torej, naj se izvoli odsek 36 členov, kateremu je naložiti, da tekom dveh mesecev predloži zboraici nov poslovni red.

V tozadavnem vprašanju do predsednika je protestoval posl. Dvořak proti zasramovanju čeških poslancev izlasti od strani Vsenemcev. Govornik je ob vinarnem pritrjevanju svoje stranke omenjal, da se je na kazenskem procesu v Mostu (Wolf-Sehalk) pokazalo, kako je neko društvo v Nemčiji podarilo 1000 mark za povspesevanje volilne agitacije, ter je vprašal, da li je predsednik pripravljen uvaževati to stvar, in kake korake smatra primernimi v obrambo dostojanstva zbornice? (Dolgotrajna, oča pohvala mej Čehi. Nemr.) Podpredsednik Kaiser je obžaloval, da se v zbornici šopiri ton, ki gotovo ne odgovarja dostojanstvu zbornice. On da obsoja taka zasramovanja, pa naj že prihajajo od nemške ali češke strani.

V takih slučajih da hoče uporabljati vsa sredstva, ki jih daja poslovni red; žal le, da so ta sredstva nedostatna. (Mejkljic. Nemir.)

Zboraica je na to razpravljala o nujnem predlogu poslanca Dieka, tičočem se uporabljanja zakona o dovoljevanju olajšav za vrčinjne predujmov, dovoljenih v lajšanje bede. Poslanec Diek je utemeljil nujnost.

Atentat na armensko gregorjanskega patrijarha.

CARIGRAD 20. (B) Neki mlad mož, imenom Agop Hačikjan, iz Erzeruma, je izvršil atentat na armensko-gregorjanskega patrijarha Ormanjana. Obiskovalci cerkve so bili tako ogorčeni, da so napadale tako silno pretepli, da so morali istega odnesti iz cerkve. Na prvem zaslišanju je Hačekjan priznal, da je hotel patrijarha umoriti. Vse ceste v Kunkapu so zasedene od vojakov, ker se je bati še kakega atentata ali demonstracij. Maogo oseb so zaprli. Da-li je napadalec pripadal armenskemu odboru, ni še znano. Na atentat ga je najbrže navelo čitanje armensko-revolucionarnih spisov in pa csebno sovražstvo proti patrijarhu.

Rana ni nevarna. Sultan, veliki vezir, ministri in diplomatje so se dali obvestiti o

stanju Ormanjana. Atentat se v armenskih krogih splošno obsoja. Če tudi ni mogel Ormanjan ozdraviti vseh posledic armenskih zmešnjav v letu 1895., 1896., je vendar storil, kar je bilo v njegovi moči in je vedno pritiskal na turško vlado s tozadavnimi zahtevami. Patrijarhatski krogi oporekajo, da bi bil Ormanjan v zadnjem času dobil od odbora grozilna pisma. Takih ni že dobil dve leti.

Visoka gosta v Opatiji.

VOLOSKO 24. (B.) Danes sta došla v Opatijo veliki vojvoda in velika vojvodinja Luksenburška s spremstvi. Na vsprejem na kolodvoru je došel okrajni glavar dr. pl. Manussi, v vilo »Amalia« pa predstojnik zdravilišča in župan. Opatija je v zastavah.

Eksplodizija kotla.

BILSTON (Angleško) 21. (B.) V tovarni za izdelovanje železa se je dogodila eksplozija kotla. Dve osebi ste ubiti, devet jih je težko ranjenih.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA: Via Tosa, vogal Via Limitaşa	ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riberge št. 21
--	---

Telefon št. 670.

Velik izbor: tapetarij, srca in slik. Izvršaje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Gene brez konkurence.
(ILUSTROVAN) ČERKIL ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

„Edinost“
se prodaja
razven v že znanih tobakarnah
v mestu in okolici tudi pri
Josipu Danev
na Opčinah 204
na kolodvoru sv. Andreja
in
Benjaminu Podboj
na Verdeli št. 170 (Bošket).

Proti kašlju, grlobolu, hripavosti, kataru, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje.
Čudovit učinek pri pevolh, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevl lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.
Škatljica stane 60 stotink.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poročtvom
prej **Anton Černigoj**
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, modern sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo **2 gl. 95 nč.** **krasna garnitura** obstoječa iz **14 krasnih dragocenih predmetov** in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatliho.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna verižica s privescem. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za sravce in ovratnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etviju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za **2 gl. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo
Neodgovarajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo. Vsak kupec vdobi v dar **brezplačno** krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptivnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodéh in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svojo kavarno »Commercio« kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi čestniki.

M. Aite

trgovina z manufakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgornj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcem.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, sravce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnena in bombažna blaga, prtov in ptičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najmanjšeje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Wilhelmov obliž

Ta izključno v lekarni

Fana Wilhelm

c. in kr. dvornega založnika v Neunkirchen, Sp. Avstrija

izdelani obliži, porablja se čisto v vseh slučajih, kjerkoli je treba rabiti obliž. Posebno koristno deluje pri starih in ne vnetih bolečinah kakor za kurje oči, ture, itd., katere se ima poprej očistiti ter potem dotične mesta pokriti z obližem ramazan in na koščku platna ali usnja. 1 skatljica 50 stot., 1 dvanaestorica skatljice K 7; 5 dvanaestorice K 30.

V znamenju pristnosti se nahaja na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (devet cerkvâ). Vdobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne vdobiva, pošlje izdelovalec.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

TISKARNA „EDINOST“
sprejema naročila vsakovrstnih tiskovin.
Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbo, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.
Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.

Postrežba točna

Cene nizke.

STROKOVNE KNJIGE

za krojaštvo.

- 1. Knjiga krojaštva za moško obleko 6 K
- 2. Krojni vzorci " " " 3. K
- Obe knjigi ob jednom naročeni 8 K.
- 1. Toaleta za žensko stroko . . . 3. K
- 2. Krojni vzorci za perila oblačila . 3. "
- 3. Krojni vzorci za otroška oblačila . 3. "
- Vse tri knjige ob jednom naročene 6 K
- Knjižice za vpisovanje mer za moške ali ženske 1 krono.

Naslov:

M. KUNC, Ljubljana.

Prostovoljna prodaja

Posedstvo »Triglav v Leseah« pri Beču na gorenjskem se prostovoljno proda pod ugodnimi pogoji. Plačilo po dogovoru.

To posedstvo obsega 1 nads ropno hišo z 12 meblovanimi sobami, ležečo ob krajni cesti proti Bledu, v kateri se izvršuje gostilniška obrt, gospodarska posopnja, kegljišče, lesenice, park velik sadni vrtni, travnike in njive. Vse v najboljšem stanu.

Natančnejša pojasnila se poizvejo v pisarni gospoda Dr. Albina Kapu, odvetnika v Ljubljani Ko'odverske ulice št. 35.

Hiša na prodaj.

Primerna hiša na lepem kraju v bližini Sv. Justa je takoj na prodaj. Pobljže se izve v naši tiskarni, ulica Carintia števil. 12.

Hiša na prodaj ali razna stanovanja se dajajo v najem pri Sv. Ivanu št. 863.

Čast mi je zaznati p. n. s. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril zalogo dalmatinskih naravnih vin. Prodajam po zmernih cenah na debelo in v steklenicah. Zbog se nahaja v hiši **Emila grofa Alberti-ja**, ulica Ghega št. 8 zadej na dvoriš u.

Namizna vina, črna, bela „Opollo“ (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tropinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na glasu kakor izvrstna, ampak še znamenita, tudi kakor okrepljajoča za bolnike in malokrivnike, nadejam se za trdno, da me bo sl. občinstvo najmnog številneje počaščalo se svojimi naročbami in stem vršilo naše narodno geslo: **Svoji k svojim!**
Odlinim spoštovanje

Matko Paić.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. solo Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Postne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatve so pošt. nine proste.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantiš čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. piv. avstr. Lloyd.

Očiščeno perje za postelje in puh

priporoča

LJUBLJANA Pred škofijo **F. HITI** LJUBLJANA Pred škofijo
št. 20. št. 20.

Naročila se točno izvršujejo.

Na zahtevo vzorce s cenami.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in reserva dne 31. decembra 1893. gl. 58,071.673-84
Premije za potertjati v naslednjih letih 30,541.700-64
Glavnica za zavarovanje živeaja do 31. decembra 1894. 169,929.625-03
Plačana povračila:
a) v letu 1894. 9,737.614-48
b) od začetka društva do 31. decembra 1894. 292,401.706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanil odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

FILIJALKA

BANKE UNION
V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2¹/₂% proti 5 dnevni odpovedi
" 2³/₄% " 12 " "
" 3¹/₄% " 4 mesečni " "
" 3³/₄% " 8 " "
" 3³/₄% " 1 letni "

Napoleone:

po 2¹/₂% proti 20 dnevni odpovedi
" 2¹/₂% " 40 " "
" 2³/₄% " 3 mesečni " "
" 3¹/₄% " 6 " "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2¹/₂% do vsakega zneska zplačuje se do 20,000 gl. a cheque; za več znesk treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajijo v posebni uložni knjizici.

c) Zaradna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-correntiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone primerni proviziji.

Polnovplačani akcijski kapital **K 1,000,000**
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obližij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promesse izdaja k vsakemu zrebanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Špitalske ulice števil. 2.
Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in novčaje zapale kupone
Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicije.
Eskompt in inkasso monic. Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu (Dalmacija)
Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjizice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne uloge do dne vzlaga.
Promet s čeki in nakaznicami.